

призвести [1].

Враховуючи проблематику даного питання, доведено необхідність модернізації й вдосконалення ефективності державної та соціальної політики, яка буде спрямована на профілактику наркоманії та злочинів, вчинених неповнолітніми у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів і запропонували способи їх подальшого та найшвидшого подолання.

1. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України: Наказ МВС від 19.12.2017 року № 1044, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18>

2. Лесько Н.В. Правове виховання дітей – важливий напрям профілактики правопорушень / Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. 2014. № 810. С. 33-37.

3. Мотунова Н.В. Сутність поняття профілактики правопорушень серед неповнолітніх / Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2013. Випуск 31. С. 104-106.

Вінічук Владислав Ігорович,
слухач магістратури
факультету підготовки фахівців
для підрозділів превентивної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ОБІГУ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ

Варто почати з того, що протидія незаконному обігу зброї займає особливе місце в діяльності правоохоронних органів щодо запобігання злочинам, оскільки вона характеризується подвійною превенцією: окрім припинення незаконних дій зі зброєю, попереджаються також і тяжкі наслідки, які можуть настати в ході противоправного застосування зброї. Найбільшу кількість завдань у цьому напрямі покладено на Національну поліцію.

Важливим є те, що Законом України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 року до основних повноважень поліції (ст. 23) віднесено здійснення превентивної та профілактичної діяльності, спрямованої на запобігання вчиненню правопорушень; виявлення причин та умов, що сприяють учиненню кримінальних правопорушень, ужиття в межах компетенції заходів для їх усунення [1, с.14].

Також варто відзначити, що практична діяльність правоохоронних

органів свідчить, що в організації запобігання незаконному обігу вогнепальної зброї в умовах її транснаціоналізації важливого значення набуває міжнародна практика та їх ефективна взаємодія.

Міжнародними правовими організаціями, які вивчають проблеми протидії злочинності неодноразово підкреслювалась важливість постійного моніторингу питань, пов'язаних з організацією запобігання злочинам, пов'язаним з незаконним обігом зброї, підтримання на належному професійному рівні національних систем кримінального правосуддя.

Зокрема, Тринадцятий Конгрес Організації Об'єднаних Націй (ООН) по запобіганню злочинності й кримінальному правосуддю (Доха, 12-19 квітня 2015 року) закликав держави до розробки та прийняття ефективних заходів щодо запобігання й протидії незаконному виготовленню та обігу вогнепальної зброї, боєприпасів та вибухових речовин. До таких заходів Конгрес, зокрема, відніс: проведення інформаційно-просвітницьких кампаній для створення перешкод незаконному застосуванню та виготовленню вогнепальної зброї й вибухових речовин; використання передових технологій, у т.ч. нанесення маркування та обліку для полегшення відслідковування вогнепальної зброї та підвищення ефективності кримінальних розслідувань щодо незаконного обігу зброї [2, с.412].

Відмінною рисою незаконного обігу зброї на сьогодні є те, що окрім збільшення обсягів, змінюються і його якісні характеристики: він набуває організованого й транснаціонального, а в періоди загострень соціально-економічних протиріч – і політичного характеру. Підтвердженням цього є події на Сході України, де сьомий рік продовжується Антитерористична операція та ООС (розпочата 14.04.2014). Усе частіше в засобах масової інформації (ЗМІ), заявах політиків, коментарях правоохоронців збільшення кількості правопорушень із застосуванням вогнепальної зброї та вибухівки в Україні пов'язують з недосконалим контролем за переміщенням вогнепальної зброї із зони ООС. Регулярні повідомлення про вибухи гранат, збройні напади й численні схрони в мирних містах дедалі частіше вказують на величезну прогалину з боку держави в цьому питанні.

Як справедливо зазначає Н.Є. Міняйло: «Поширення незаконного обігу вогнепальної зброї як один з найбільш «перспективних» напрямів діяльності організованих злочинних угруповань поряд з торгівлею наркотиками, людьми, контрабандою та проституцією сприяє процвітанню так званого «чорного» ринку зброї. Незаконна торгівля зброєю стає усе більш прибутковим злочинним промислом».

У діяльності щодо запобігання злочинам, пов'язаним з незаконним обігом вогнепальної зброї поліцією доцільно виділити напрями щодо: виявлення обставин, які можуть обумовлювати скоєння злочинів, пов'язаних з незаконним обігом вогнепальної зброї. При цьому, у ситуації, яка склалася в Україні, особливої актуальності та гостроти набувають питання запобігання розкраданню й спрямування в незаконний обіг вогнепальної зброї;

запобігання реально можливим (у т.ч. таких, що готуються) злочинам цієї категорії й переходу на злочинний шлях певних осіб; припинення таких злочинів та попередження рецидиву [3, с.111].

До комплексу заходів із запобігання злочинам, пов'язаним з незаконним обігом зброї, відповідно до визначених вище напрямів, слід віднести діяльність спрямовану на:

– усунення причин та умов, що сприяють скоєнню злочинів; – виявлення осіб з криміногенною поведінкою;

– ужиття заходів, направлених на недопущення подальшого розвитку злочинної діяльності конкретних осіб;

– припинення злочинів – заходи щодо негайної нейтралізації злочинної діяльності осіб, які безпосередньо розпочали протиправну діяльність, а також заходи з недопущення настання злочинних наслідків;

– перешкоджання подальшій злочинній діяльності осіб, які скоїли злочини, шляхом повного та своєчасного їх розкриття та ізоляції винних.

У висновках варто сказати, що в сучасних умовах виникає необхідність прийняття термінових заходів протидії незаконному обігу зброї, у першу чергу, пов'язаних з посиленням контролю за його легальним обігом, запобіганням розкраданню і спрямуванню в незаконний обіг вогнепальної зброї. Розробка цих заходів можлива лише на основі глибокого кримінологічного дослідження усіх закономірностей незаконного обігу зброї, тому що без фундаментальних наукових досліджень генезису цього явища діяльність правоохоронних органів по боротьбі з ним малоефективна.

1. Міняйло Н.Є. Транснаціональна злочинна діяльність у сфері незаконного обігу вогнепальної зброї: кримінально-правове та кримінологічне дослідження : автореф. дис ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Ніна Євгенівна Міняйло . Київ : Б.в., 2012 . 20 с.

2. Попередження та викриття злочинів у сфері економіки підрозділами Державної служби боротьби з економічною злочинністю МВС України : Навч. посіб., Л. П. Скалозуб, М. Г. Вербенський, В. І. Васильчук та ін. / За ред. проф. О. М. Джужі. Київ : РВВ МВС України, 2011. 520 с.

3. Ольховська С. М. Профілактика злочинів у сфері економічної злочинності. Попередження злочинів суб'єктами оперативно-розшукової діяльності : матеріали наук.-практ. конф. / МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2010. С. 111 – 112.